

หน้าที่ของคำไทยในภาษาเขมร

ในภาษาไทย คำไทยบางคำมีหน้าที่ทางไวยากรณ์เพียงหน้าที่เดียว และบางคำมีหน้าที่ทางไวยากรณ์หลายหน้าที่ เมื่อคำไทยเหล่านี้ปรากฏในภาษาเขมร ก็อาจจะมีหน้าที่ทางไวยากรณ์เพียงหน้าที่เดียวหรือหลายหน้าที่ก็ได้ หน้าที่ของคำไทยแต่ละคำในภาษาเขมรมีทั้งเหมือนและแตกต่างจากหน้าที่ของคำไทยในภาษาไทย และหน้าที่ของคำไทยในภาษาเขมรก็อาจจะมากกว่าหรือน้อยกว่าคำไทยในภาษาไทยด้วย

ในบทนี้ผู้วิจัยจะศึกษาหน้าที่ของคำไทยในภาษาไทย และหน้าที่ของคำไทยในภาษาเขมรว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันไปอย่างไร การกำหนดหน้าที่ของคำนั้นได้ใช้วิธีกำหนดตามตำแหน่งของคำที่ปรากฏในประโยคเป็นสำคัญ หน้าที่คำไทยในภาษาไทยกำหนดโดยใช้แบบกรอบประโยคทดสอบของ ดร. วิจินต์ ภาณุพงศ์¹ ส่วนหน้าที่ของคำไทยในภาษาเขมรได้กำหนดตามที่ J.M. Jacob² ได้วางหลักเกณฑ์การกำหนดไว้

คำไทยในภาษาไทยที่นำมาศึกษาในบทนี้ (ดูภาคผนวก ก) แบ่งตามหน้าที่ได้ต่าง ๆ กัน ดังนี้ คือ

ก. คำนาม

ข. คำกริยา

¹วิจินต์ ภาณุพงศ์, โครงสร้างภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์, (พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520)

²Judith M. Jacob, Introduction to Cambodian, (London: Oxford University Press, 1968)

ค. คำกริยาคุณศัพท์¹

ฆ. คำช่วยหน้ากริยา

ง. คำกริยาวิเศษณ์

จ. คำลักษณนาม

ฉ. คำสรรพนาม

ช. คำเกี่ยวกับจำนวน

ซ. คำบุพบท

คำไทยประเภทคำกริยา คำกริยาคุณศัพท์ และคำกริยาวิเศษณ์ อาจประกอบด้วยหน่วยคำ
ว่า การ ความ และ เครื่อง แล้วทำหน้าที่นามได้อีกด้วย เช่น

การ

1. คำกริยา

นอนนอนแต่หัวค่ำ

2. คำนาม

การนอนแต่หัวค่ำ เป็นผลดีต่อสุขภาพ

ความ

1. คำกริยาคุณศัพท์

เขาเป็นคนอารีารอบต่อผู้อื่นเสมอ

¹ คร. วิจิตรน ภาณุพงศ์ เรียกว่า คำคุณศัพท์หรือคำกริยาอกรรมยอย

2. คำกริยาวิเศษณ์

เขาเดินเร็ว ฉันตามไม่ทัน

3. คำนาม

ความอารีอารอบต่อผู้อื่นเป็นสิ่งควรปฏิบัติ

ความเร็วของกระแสน้ำ พัดพาเขาไปต่อหน้าทุก ๆ คน

เครื่อง

1. คำกริยา

เขาเขียนหนังสือสวย

2. คำนาม

ฉันซื้อเครื่องเขียนมาฝากน้อง

ส่วนคำไทยในภาษาเขมรแบ่งตามหน้าที่ได้ต่าง ๆ กัน ดังนี้ คือ

ก. Noun	หมายความว่า	คำนาม
ข. Operative Verb	"	คำกริยาหลัก
ค. Pre - Verbal Particles	"	คำช่วยหน้ากริยา
ง. Attributive Verb	"	คำกริยาคุณศัพท์
จ. Adverbial Particles	"	คำกริยาวิเศษณ์
ฉ. Coefficients	"	คำลักษณนาม
ช. Pronoun	"	คำสรรพนาม
ฐ. Numeral	"	คำเกี่ยวกับจำนวน

๗. Pre - Nominal Particles หมายความว่า คำบุพบท

คำไทยที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาและกริยาคุณศัพท์ในภาษาเขมร อาจประกอบด้วย หน่วยคำว่า การ "การ, ความ" และ เสจจฎี "ความ" แล้วทำหน้าที่เป็นคำนามได้อีก ด้วย (ดูข้อ 6.2) เช่น

การ

1. คำกริยา

มีง	แสง	<u>ตากแตง</u>	ยูทะส้แมง	สูอาต
นา	แสง	ตกแตง	บ้านซอง	สวาย

2. คำกริยาคุณศัพท์

คาค	มาน	จิตุต	<u>เส้าหมง</u>
เขา	มี	จิต	เศร่าหมอง

"เขามีจิตใจเศร่าหมอง"

3. คำนาม

<u>การ</u>	<u>ตากแตง</u>	ยูทะ	โฎย	ซูล้าน	เอง	ลูอ	เม็ค
การ	ตกแตง	บ้าน	โดย	ตน	เอง	สวาย	กู

"การตกแตงบ้านโดยตนเอง นาดู (นะ)"

เค	มาน	<u>การ</u>	<u>เส้าหมง</u>
เขา	มี	ความ	เศร่าหมอง

เสจจฎี

1. คำกริยาคุณศัพท์

เกวมง ๆ	มาน	จิตุต	<u>อารีอารีบ</u>	รก	คูน่า
เด็ก ๆ	มี	ใจ	อารีอารอบ	หา	กัน

"เด็ก ๆ มีจิตใจอารีอารอบต่อกัน"

2. คำนาม

ขุ่ม คิต เม็ด เสจฏฐี อารีอารบ รบส นารี

ฉัน คิต กู ความ อารีอารอบ ของ นารี

"ฉันนี้ถึงความอารีอารอบของนารี"

ในกรณีนี้การพิจารณาหน้าที่จะดูแต่เฉพาะเมื่อคำไทยและคำไทยในภาษาเขมรปรากฏ โดยลำพังเท่านั้น ไม่นำหน่วยคำว่า การ หรือ เสจฏฐี มารวมพิจารณาด้วย

คำไทยบางคำไม่ปรากฏเป็นหน่วยคำอิสระในภาษาเขมร แต่จะปรากฏเฉพาะเมื่อ ประสมกับคำเขมรหรือคำบาลีสันสกฤต คำไทยเหล่านั้นจึงเข้าไปอยู่ในภาษาเขมรในลักษณะ หน่วยคำไม่อิสระที่ผสมกับหน่วยคำอีกหน่วยหนึ่ง เช่น คำ ผา "ผ่า" ในคำ ผากราบ "ผ่ากราบ" หรือคำ ไบ "ไบ" ในคำ ไบฎีกา "ไบฎีกา" เป็นต้น (ดูรายการคำที่ 8 และ 9 ในภาค ผนวก ง. หน้า 366) ในการพิจารณาหน้าที่คำไทยในภาษาเขมรจะไม่นำคำไทยที่มีลักษณะ ดังกล่าวข้างต้นมาพิจารณาเพราะมีฐานะเป็นเพียงหน่วยคำไม่อิสระ ที่ต้องผสมเข้ากับหน่วยคำ อื่นอีกทีหนึ่ง จึงยังไม่มีหน้าที่ทางไวยากรณ์

หน้าที่ของคำต่าง ๆ ในโครงสร้างทางไวยากรณ์ของไทยกับเขมรคล้ายคลึงกัน จนจะวิเคราะห์ด้วยระบบโครงสร้างเดียวกันได้¹ หน้าที่ของคำต่าง ๆ ในภาษาไทยที่ ดร. วิจินตน์ ภาณุพงศ์ วิเคราะห์ไว้ และในภาษาเขมรที่ J.M. Jacob วิเคราะห์ไว้ แม้จะใช้ชื่อต่างกัน แต่ก็สามารถจะเทียบให้ตรงกันได้เพื่อความสะดวกในการอธิบายหน้าที่ของ คำไทยในภาษาไทยและคำไทยในภาษาเขมรว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร จึงจะเทียบ หน้าที่แต่ละหน้าที่ในภาษาทั้งสองที่ใช้ตรงกันในตารางที่ 11 และในการเรียกชื่อหน้าที่แต่ละหน้าที่ ซึ่งเทียบตรงกันเป็นภาษาไทย จะใช้ชื่อตามแบบของ ดร. วิจินตน์ ภาณุพงศ์

¹Franklin E. Huffman, "Thai and Cambodian -A Case of Syntactic Borrowing?" A paper presented to the 28th International Congress of Orientalists at Canberra, Australia, 1971. p,1

ตารางที่ 11 แสดงการเปรียบเทียบชื่อหน้าที่ต่าง ๆ ทางไวยากรณ์ของภาษาไทย
และภาษาเขมร

ชื่อหน้าที่ต่าง ๆ ทาง ไวยากรณ์ภาษาไทย แบบของ ดร.วิจิตร	ชื่อหน้าที่ต่าง ๆ ทาง ไวยากรณ์ภาษาเขมร แบบของ J.M.Jacob
คำนาม คำช่วยหน้ากริยา คำกริยาคุณศัพท์ ¹ คำกริยาวิเศษณ์ คำลักษณนาม คำสรรพนาม คำเกี่ยวกับจำนวน คำบุพบท	คำนาม คำช่วยหน้ากริยา คำกริยาคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ คำลักษณนาม คำสรรพนาม คำเกี่ยวกับจำนวน คำบุพบท

ในการเปรียบเทียบคำไทย-เขมร จะแบ่งหน้าที่ของคำกริยาเป็น 2 ประเภท
คือ กริยาอาการ และกริยาอาการ ในการพิจารณาหน้าที่คำกริยาในภาษาเขมร ก็จะพิจารณา
จากการปรากฏของคำกริยานั้น ๆ ในประโยคตัวอย่าง ถ้ากริยามีกรรมตรงมาต่อข้างท้ายกริยา
นั้น ก็จะจัดเป็นกริยาอาการ ถ้าคำที่มาต่อข้างท้ายไม่ทำหน้าที่กรรมตรงของกริยา กริยานั้นจะ
จัดเป็นกริยาอาการ

¹ ดูเชิงอรรถหน้า 127

ในบทนี้จะแบ่งคำไทยในภาษาไทยและคำไทยในภาษาเขมรทั้งหมดที่เก็บรวบรวมไว้ ออกตามหน้าที่ที่ปรากฏเป็น 4 พวกใหญ่ ๆ ดังนี้

- ก. คำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่อย่างเดียวกับคำไทยในภาษาไทย
- ข. คำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่น้อยกว่าคำไทยในภาษาไทย
- ค. คำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่มากกว่าคำไทยในภาษาไทย
- ง. คำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่ต่างกับคำไทยในภาษาไทย

คำไทยในภาษาไทยและคำไทยในภาษาเขมรซึ่งมีหลายหน้าที่จะนำมาพิจารณาทีละหน้าที่ คำเหล่านี้จึงจะปรากฏมากกว่า 1 ครั้งตามลักษณะหน้าที่ การอธิบายหน้าที่คำไทยจะพิจารณาความหมายรวมไว้ด้วย

5.1 คำไทยในภาษาไทยและคำไทยในภาษาเขมรที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกัน

5.1.1 คำไทยในภาษาไทยและคำไทยในภาษาเขมรที่ปรากฏในประโยคเดียวกันได้ โดยไม่เปลี่ยนหน้าที่และความหมาย

คำประเภทนี้มีเป็นจำนวนมากและมีหน้าที่ครบทั้ง 9^๗ หมวดคำ คือ
 หมวดคำนาม หมวดคำกริยา หมวดคำกริยาคุณศัพท์ หมวดคำช่วยหน้ากริยา หมวดคำกริยาวิเศษณ์
 หมวดคำลักษณนาม หมวดคำสรรพนาม หมวดคำเกี่ยวกับจำนวน และหมวดคำบุพบท

5.1.1.1 คำนาม

คำไทยและคำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่เป็นคำนามเหมือนกัน
 เท่าที่รวบรวมได้มี 197 คำ จะยกตัวอย่างเพียง 3 ตัวอย่าง ดังนี้

- ท.¹ มีแร่ธาตุต่าง ๆ ในภูเขาภูนี้
- ข.² มาน แร่ ธาตุ เยื้อง ๆ เนา ภูนง ภูนี้ เนะ
มี แร่ ธาตุ ต่าง ๆ อยู่ ใน ภูเขา นี้
"มีแร่ธาตุต่าง ๆ ในภูเขา(ภู)นี้"
- ท. คุณยายเอาใบทองมาทำของใส่พลุ
- ข. โลก ยาย ยก สุลีก เจก มก เหววิ สง ฎาก มกุ
คุณ ยาย เอา ใบ กว้าย มา ทำ ของ ใส่ พลุ
"คุณยายเอาใบทองมาทำของใส่พลุ"
- ท. ข้อมคันนี้จี๊ ของหวานทานไม่ค่อยได้
- ข. ข้อม เนะ จาก บงแอม ภูน้ำ มิน สู้ว บาน
ข้อม นี้ จิ้ม ของหวาน กิน ไม่ คอย ได้
"ข้อม(คัน)นี้จิ้มของหวานทานไม่ค่อยได้"
- (ดูรายการคำที่ 1 ในภาคผนวก ง หน้า 364)

5.1.1.2 คำกริยา

คำใหม่และคำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่เป็นคำกริยาเหมือนกัน
เท่าที่รวบรวมได้มี **115** คำ เป็นคำกริยาธรรม **91** คำ คำกริยาอกรรม **24** คำ ส่วน
คำกริยาทวิกรรมไม่ปรากฏ

5.1.1.2.1 คำกริยาธรรม

คำกริยาประเภทนี้มี **91** คำ จะยกตัวอย่างเพียง
3 ตัวอย่าง เช่น

¹ท. หมายถึง ภาษาไทย

²ข. หมายถึง ภาษาเขมร

ท. ไปล่างน้าหัใ้สะอาค

ข. เทา ล่าง มุข โย สุอาค
ไป ล่าง น้า หั ใ้ สะอาค
"ไปล่างน้าหัใ้สะอาค"

ท. ป้าจีบผ่าท่าสไบ

ข. มีง ชีบ สัพท เชวิ สไบ
ป้า จีบ ผ่า ท่า สไบ
"ป้าจีบผ่าท่าสไบ"

ท. เขาขอมมาเรยไรเจินเวลาปลายเคื่อน

ข. เก จูลจิตุต มก เรียไร บูราก เพล จูง แง
เขา ขอม มา เรียไร เจิน เวลา ปลาย เคื่อน
"เขาขอมมาเรยไรเจินเวลาปลายเคื่อน"

(ดูรายการคำที่ 2 ในภาคผนวก ง หน้า 365)

5.1.1.2.2 คำกริยาอาการ

คำกริยาประเภนี้มี 24 คำ จะยกตัวอย่างเพียง

3 ตัวอย่าง เช่น

ท. ทู้กอ่ กันไป ไม่รูจบ

ข. นิยาย ก ท ค นา เา มิน เะ จบ
ทู้ ก อ กัน ไป ไม่ รู จบ
"ทู้กอ่ ก อ กันไปไม่รูจบ"

ท. รถเขาดอยมาชนรถจน

ข. รถ เขา ด อย มา ชน ร ถ จ น
 รถ เขา ด อย มา ชน ร ถ จ น

"รถเขาดอยมาชนรถจน"

ท. พระสงขตนกอนไกจน

ข. โลก สงข ตนก อนไ ก จ น มน มาน รงา
 คุณ สงข ตนก อนไ ก จ น

"พระสงขตนกอนไกจน"

(คุรายการคำที่ 3 ในภาคณวก ง หนา 365)

5.1.1.3 คำช่วยหน้ากริยา

คำไทยและคำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่เป็นคำช่วยหน้ากริยา
 เหมือนกันปรากฏพบเพียงคำเดียว

ท. จนบอกบุษบาวา มไทงยกอาหารมาอีก จนอิมมาก

ข. ขุญ์ บุราบ บุสบา ถา มิน ไทง ยก
 จน บอก บุษบา วา มไทง ยก

มุหุบุจิณ อวิ ไทยก ขุญ แนอก ณาส
 อาหาร อะร อีก จนอิมมาก

"จนบอกบุษบาวา มไทงยกอาหารมาอีก จนอิมมาก"

5.1.1.4 คำกริยาคุณศัพท์

คำไทยและคำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่เป็นคำกริยาคุณศัพท์
 เหมือนกัน เท่าที่พบมี 34 คำ จะยกตัวอย่างเพียง 3 ตัวอย่าง ดังนี้

- ท. เขาชอบใส่เสื้อสีเหลือง
- ข. เค จุลจิฏท พาก อาว พรณ เลือง
เขา ชอบ ใส่ เสื้อ สี เหลือง
"เขาชอบใส่เสื้อสีเหลือง"
- ท. ช้างมีกำลังแข็งแรง
- ข. ฎีรี มาน กมูล้าง แข็งแรง
ช้าง มี กำลัง แข็งแรง
"ช้างมีกำลังแข็งแรง"
- ท. คุณเคยเห็นคนเือกใหม่
- ข. นาง จุลาบ เฌอ มนุสส เือก เท
คุณ เคย เห็น มนุษย์ เือก ใหม่
"คุณเคยเห็นมนุษย์เือกใหม่"

(ดูรายการคำที่ 4 ในภาคผนวก ง หน้า 365)

5.1.1.5 คำกริยาวิเศษณ์

คำไทยและคำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์เหมือนกัน เท่าที่พบมี 14 คำ จะยกตัวอย่างเพียง 3 ตัวอย่าง ดังนี้

- ท. อย่าพูดช้า ๆ ฉันทันเบือมาก
- ข. กู๋ นิบาย สำ ๆ ชูญี่ ชน ณาส
อย่า พูด ช้า ๆ ฉันทัน เบือ มาก
"อย่าพูดช้า ๆ ฉันทันเบือมาก"

- ท. อย่าพุดส่อเสียดกัน ไม่ดีเลย
- ข. กุ๋ นินาย สีกเสียด คุณา มิน ลูอ เตะ
 อย่า พุด ส่อเสียด กัน ไม่ ดี เลย
 "อย่าพุดส่อเสียดกัน ไม่ดีเลย"
- ท. มาวิ่งเร็วกว่าวัว
- ข. เตะ รต เร็ว ช่าง โค
 มา วิ่ง เร็ว กว่า วัว
 "มาวิ่งเร็วกว่าวัว"

(ดูรายการคำที่ 5 ในภาคผนวก ง หน้า 365)

5.1.1.6 คำลักษณนาม

คำไทยและคำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่เป็นคำลักษณนามเหมือนกัน
 เท่าที่พบมี 26 คำ จะยกตัวอย่างเพียง 3 ตัวอย่าง ดังนี้

- ท. บุหรี 1 ห่อ
- ข. บารี 1 โห
 บุหรี 1 ห่อ
 "บุหรี 1 ห่อ"
- ท. ผ้า 10 พับ
- ข. สัพต 10 นาบ
ผ้า 10 พับ
 "ผ้า 10 พับ"

- ท. ที่คิน 1 ไร'
- ข. ฎี 1 ไร'
- ที่คิน 1 ไร'
- "ที่คิน 1 ไร"

(ดูรายการคำที่ 6 ในภาคผนวก ง หน้า 365)

5.1.1.7 คำสรรพนาม

คำไทยและคำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่เป็นคำสรรพนามเหมือนกัน เท่าที่พบมีเพียง 2 คำ ดังนี้

- ท. ผู้พิพากษาถามว่า "มิ่ง ชโมยทรัพย์เจ้าของบ้านหรือ"
- ข. เจ้า นกรม สวรร ถา "มิ่ง ลัวจ ทุรพย มจาส
เจ้า กรม ถาม วา "มิ่ง ชโมย ทรัพ ย เจ้า

นุทะ เท"
บ้าน หรือ"

"ผู้พิพากษาถามว่า "มิ่ง ชโมยทรัพย์เจ้า(ของ)บ้านหรือ"

- ท. ฉน รีเยก สาม ณเระ สุพัน เอง
- ข. ฉน รีเยก สาม ณเระ สุพัน เอง
ฉน รีเยก สาม ณเระ สุพัน เอง
"ฉน รีเยก สาม ณเระ สุพัน เอง"

5.1.1.8 คำเกี่ยวกับจำนวน

คำไทยและคำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่เป็นคำเกี่ยวกับจำนวนเหมือนกัน เท่าที่พบมี 15 คำ จะยกตัวอย่างเพียง 3 ตัวอย่าง เช่น

ท. ฉันให้เงินน้องสามสิบ เหรียญ

ข. ชู้ โอย ลุย บูน สามสิบ เรียด
ฉัน ให้ เงิน น้อง สามสิบ เหรียญ

"ฉันให้เงินน้องสามสิบเหรียญ"

ท. คุณครูของฉันอายุแปดสิบปีแล้ว

ข. อุนก ครู ชู้ อายุ แปดสิบ ให้นำ เทียบ
คุณ ครู ฉัน อายุ แปดสิบ ปี แล้ว

"คุณครู (ของ) ฉันอายุแปดสิบปีแล้ว"

ท. พี่ชื่อนั่งเก้าอี้ เล่ม

ข. บง ฑิฏู เสี้ยวเกา เก้าอี้ กุบาล
พี่ ชื้อ นั่งเก้าอี้ เก้าอี้ เล่ม

"พี่ชื่อนั่งเก้าอี้เล่ม"

(ดูรายการคำที่ 7 ภาคภาคผนวก ง หน้า 366)

5.1.1.9 คำบุพบท

คำไทยและคำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่เป็นคำบุพบทเหมือนกัน:

เท่าที่พบมี 5 คำ ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำประเภที่มี 2 หมวดคำ ได้แก่ คำนาม และคำกริยาคุณศัพท์

5.1.2.1 คำนาม

คำไทยในภาษาไทยและคำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่เป็นคำนามได้เหมือนกัน แต่มีความหมายไม่เหมือนกันทีเดียว เท่าที่รวบรวมได้มี 2 คำ ดังนี้

- ท. เบี้ยเลี้ยง ของฉันน้อยมาก
- ข. เบี้ยเลี้ยง ชุญ ติจ ณาส
เงินเดือน ฉัน น้อย มาก
"เงินเดือน(ของ)ฉันน้อยมาก"

5.1.2.2 คำกริยาคุณศัพท์

คำไทยในภาษาไทยและคำไทยในภาษาเขมรทำหน้าที่เป็นคำกริยาคุณศัพท์ได้เหมือนกัน แต่มีความหมายไม่เหมือนกันทีเดียว เท่าที่พบมีเพียงคำเดียว ดังนี้

- ท. เขาใส่เสื้อสีเขียว
- ข. เค พาก อาว พรณ เขียว
เขา ใส่ เสื้อ สี น้ำเงิน
"เขาใส่เสื้อสีน้ำเงิน"

5.1.3 คำไทยในภาษาไทยและคำไทยในภาษาเขมรที่ไม่ปรากฏในประโยคเดียวกัน
ทั้ง ๆ ที่ทำหน้าที่และความหมายอย่างเดียวกัน

คำไทยในภาษาทั้งสองทำหน้าที่เหมือนกัน ความหมายเหมือนกันเพราะแปล
ได้ตรงกัน แต่ใช้ต่างกัน คำประเภนี้มี 3 หมวดคำ ได้แก่ คำกริยา คำกริยาวิเศษณ์
และ คำบุพบท

5.1.3.1 คำกริยา

คำไทยในภาษาทั้งสองทำหน้าที่เป็นคำกริยาเหมือนกัน คือ
คำกริยากรรม แต่มักจะปรากฏคนละประโยค เท่าที่รวบรวมได้มี 2 คำ ดังนี้

ท. บอย^๑ ชวน ^๑งาน 2 - 3 ไบ เข้าด้วยกัน

ข. เรียบ สมราบ ม้วย ตุ สิน งาน พีร ชาน
จัก สำรับ หนึ่ง โตะ ชวน งาน สอง ชั้น

ม้วย ตุ เทียต สิน งาน บี ชาน
หนึ่ง โตะ อีก ชวน งาน สาม ชั้น

"จักกับชาวหนึ่งที่ชวนงานสองไบ อีกหนึ่งที่ชวนงานสามไบ"

ท. ลูก ๆ เหลา ดินสอที่นอกชาน

ข. แวว กัฟุง เพ้า ฎึง ชูจี
แวว กำล้ง เหลา มะพร้าว ออน
"แววกำล้งปอกมะพร้าวออน"

5.1.3.2 คำกริยาวิเศษณ์

คำไทยในภาษาทั้งสองทำหน้าที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์เหมือนกัน แต่
มักจะปรากฏคนละประโยค เท่าที่รวบรวมได้มีเพียงคำเดียว ดังนี้

¹ดูเพิ่มเติมข้อ 5.1.4.4

- ท. มาเคียวหรือวันนี้
- ข. เค ทิม โค เกียว
 เขา เตียม วัว เคียว
 "เขาเตียมวัวตัวเคียว"

5.1.3.3 คำบุพบท

คำไทยในภาษาทั้งสองทำหน้าที่เป็นคำบุพบทเหมือนกัน แต่มักจะปรากฏคนละประโยค เท่าที่รวบรวมได้มีเพียงคำเคียว ดังนี้

- ท. นอังกาลังออกจกบ้าน
- ข. คาค เจอ จก โลก เนะ เทา กานัน บรเทศ 2 จุนำ
 เขา ออก จาก โลก นี้ ไป สู่ ประเทศอื่น 2 ปี
 "เขาคายไปสองปี"

5.1.4 คำไทยในภาษาไทยและคำไทยในภาษาเขมรที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกันแต่เปลี่ยนความหมายและไม่ปรากฏในประโยคเดียวกัน

คำประเภทนี้ 4 หมวดคำ ได้แก่ คำนาม คำกริยา คำกริยาคุณศัพท์ และ คำกริยาวิเศษณ์

5.1.4.1 คำนาม

คำไทยในภาษาทั้งสองทำหน้าที่คำนามเหมือนกัน แต่มักจะปรากฏคนละประโยค ความหมายในภาษาทั้งสองต่างกัน เท่าที่รวบรวมได้มี 4 คำ ดังนี้

- ท. คนจีนชอบทานข้าวต้ม
- ข. เค กาค สู่ ลัก โคนค มก เควว กาค
 เขา คัด ไบ ตาล มา ทำ ข้าวต้มดูกโยน
 "เขาคัดไบทาลมา(ห่อ)ข้าวต้มดูกโยน"

- ท. พวกแมคตองต้นเต้เฮา
- ข. ชู้^๑ อาฉิต เมชา รบส^๑ คาค^๑
ฉัน สงสาร ทาสีภรรยา ของ เฮา
"ฉันสงสารทาสีภรรยาของเฮา"
- ท. ใคร ๆ ก็อยากใ้ลูกเป็นขุนนาง
- ข. บุญ กรีน มาน พัก ขุนนาง
บุญ กรีน มี พวก ภรรยาข้าราชการ

ซา ปุ่รชาน
เป็น ประชาน

- "ทอดกรีนมีพวกภรรยาข้าราชการเป็นประชาน"
- ท. เด็ก ๆ พาถิ่นไปขอลาย(เซ็น)พวกนักกีฬามองโกเลีย
- ข. เชวี จุดหมาย กราบ บังค^๑ ทูล สูม ท้าย
ทำ จุดหมาย กราบ บังคม ทูล ขอ พระปรมาภิไธย
"เขียนหนังสือกราบบังคมทูลขอพระปรมาภิไธย"

5.1.4.2 คำกริยา

คำไทยในภาษาทั้งสองทำหน้าที่คำกริยาเหมือนกัน บางคำทำหน้าที่กริยากรรมและบางคำทำหน้าที่กริยากรรม แต่มักจะปรากฏคนละประโยค ความหมายในภาษาทั้งสองต่างกัน เท่าที่รวบรวมได้มี 10 คำ

5.1.4.2.1 กริยาสกรรม

- ท. เจอ แะ บ้าน ฉัน ก่อน นะ
- ข. กุมาร นะ แะ สา ลา เรียน บู ใจ เหี้ย
กุมาร นี้ หลบ โรง เรียน นาน วัน แล้ว
 "เด็กคนนี่หนีโรงเรียนหลายวันแล้ว"
- ท. เขา ย่ำ คำ พูด ของ เขา อย่าง หนัก แน่น
- ข. ซู่ ผู้ ก็ เนา แต่ จูง าญ
ฉัน ทาน อะ ไร ก็ อยู่ แต่ อร รอย
 "ฉันทานอะไรก็อรรอยไปหมด"
- ท. เขา รับ รอง ฉัน อย่าง คืด อน ไป เชียง ใหม่
- ข. เค รับ รง กิจ การ ครบ ย่าง
เขา รับ การ ะ กิจ การ ครบ อย่าง
 "เขาบริการในกิจการทุกอย่าง"
- ท. พวก แหม ม ชอบ เปลี่ ย หน า อก
- ข. เส ฎ า เ ล ีย สั พ ต
เส ฎ า เปลี่ ย ผ้า
 "เสฎานุ่งผ้ายักคว"
- ท. ฉัน อยาก เอา ทอง หุ้ม ตะ กร ด จ ัง
- ข. หุ้ม สั พ ต ช ิต เม ิล พ ู เม ิ ญ
บ ัง ผ้า ช ิต ม อง ไม เห ็น
 "ผ้าบังเสียมิดไม่เห็น"

ท. คำ "หุ้ม^๒ห่อ^๑" ดูคำ "หุ้ม^๒"

ข. คำ "หุ้ม^๒ห^๑" ดูคำ "หุ้ม^๒"

5.1.4.2.2 กริยากรรม

ท. มะม่วง^๑ต้น^๒นี้^๓คาย^๔แล้ว^๕ ไม่^๖อ^๗ร^๘อย^๙ห^{๑๐}ร^{๑๑}อก^{๑๒}

ข. รบ^๑ส^๒ เน^๓ะ ภู^๔ลาย^๕ ม^๖ก^๗ พื^๘ ปร^๙เทศ^{๑๐} เกร^{๑๑}า
ของ^{๑๒} นี้^{๑๓} ระ^{๑๔}บาด^{๑๕} มา^{๑๖} จาก^{๑๗} ประ^{๑๘}เทศ^{๑๙} นอก^{๒๐}
"ของ^{๑๒}นี้^{๑๓}ระ^{๑๔}บาด^{๑๕}มา^{๑๖}จาก^{๑๗}ต^{๑๘}าง^{๑๙}ประ^{๒๐}เทศ^{๒๑}"

ท. เขา^๑ม^๒ัว^๓หม^๔อง^๕คะ^๖ เล^๗ย^๘ต^๙อง^{๑๐}ออก^{๑๑}จ^{๑๒}า^{๑๓}กร^{๑๔}า^{๑๕}ช^{๑๖}การ^{๑๗}

ข. ค^๑า^๒ต^๓ ม^๔ัว^๕หม^๖ง^๗ ม^๘ิน^๙ จ^{๑๐}ึง^{๑๑} เ^{๑๒}ท^{๑๓}า^{๑๔} เ^{๑๕}ง^{๑๖} ซ^{๑๗}า^{๑๘} ม^{๑๙}ัว^{๒๐}ย^{๒๑} เ^{๒๒}ิง^{๒๓}
เขา^{๒๔} หม^{๒๕}น^{๒๖}หม^{๒๗}อง^{๒๘} ไม่^{๒๙} อ^{๓๐}ย^{๓๑}าก^{๓๒} ไป^{๓๓} เ^{๓๔}ล^{๓๕}เ^{๓๖}น^{๓๗} เ^{๓๘}็น^{๓๙} หน^{๔๐}ึ่ง^{๔๑} เ^{๔๒}า^{๔๓}
"เขา^{๒๔}อ^{๒๕}าร^{๒๖}ม^{๒๗}ณ์^{๒๘}ไม่^{๒๙}ดี^{๓๐} ไม่^{๓๑}อ^{๓๒}ย^{๓๓}าก^{๓๔}ไป^{๓๕}เ^{๓๖}ล^{๓๗}เ^{๓๘}น^{๓๙}กับ^{๔๐}เ^{๔๑}า^{๔๒}"

ท. พ^๑ู^๒ค^๓อ^๔ะ^๕ไร^๖ไม่^๗ร^๘ู^๙เ^{๑๐}ร^{๑๑}ือ^{๑๒}ง^{๑๓}ห^{๑๔}ร^{๑๕}อก^{๑๖} เ^{๑๗}พ^{๑๘}ระ^{๑๙}เขา^{๒๐}ย^{๒๑}ัง^{๒๒}ม^{๒๓}ัว^{๒๔}เ^{๒๕}มา^{๒๖}ใน^{๒๗}อ^{๒๘}บาย^{๒๙}ม^{๓๐}ุ^{๓๑}ข^{๓๒}

ข. ก^๑ู^๒ จ^๓ู^๔ด^๕ เ^๖ท^๗า^๘ ค^๙า^{๑๐}ต^{๑๑} ก^{๑๒}่^{๑๓}พ^{๑๔}ง^{๑๕} ม^{๑๖}ัว^{๑๗}เ^{๑๘}มา^{๑๙}
อ^{๒๐}ย^{๒๑}า^{๒๒} เ^{๒๓}า^{๒๔} ไป^{๒๕} เ^{๒๖}า^{๒๗} ก^{๒๘}ำ^{๒๙}ล^{๓๐}ง^{๓๑} โ^{๓๒}ม^{๓๓}โ^{๓๔}ห^{๓๕}ง^{๓๖}ค^{๓๗}ห^{๓๘}ง^{๓๙}ค^{๔๐}"
"อ^{๒๐}ย^{๒๑}า^{๒๒}เ^{๒๓}า^{๒๔}ไป^{๒๕}เ^{๒๖}า^{๒๗}ก^{๒๘}ำ^{๒๙}ล^{๓๐}ง^{๓๑}โ^{๓๒}ม^{๓๓}โ^{๓๔}ห^{๓๕}ง^{๓๖}ค^{๓๗}ห^{๓๘}ง^{๓๙}ค^{๔๐}"

ท. แ^๑ง^๒ ซ^๓น^๔แล้ว^๕ ย^๖ก^๗หม^๘อ^๙ด^{๑๐}ง^{๑๑}นะ^{๑๒}

ข. ฉ^๑า^๒ม^๓ จ^๔ู^๕ร^๖ุก^๗ เน^๘ะ ซ^๙น^{๑๐} เ^{๑๑}ห^{๑๒}ีย^{๑๓}
เ^{๑๔}ล^{๑๕}ือ^{๑๖}ค^{๑๗} หม^{๑๘}ู^{๑๙} นี้^{๒๐} แ^{๒๑}้ง^{๒๒}ค^{๒๓}ัว^{๒๔} แ^{๒๕}ล^{๒๖}ว^{๒๗}
"เ^{๑๔}ล^{๑๕}ือ^{๑๖}ค^{๑๗}หม^{๑๘}ู^{๑๙}นี้^{๒๐}แ^{๒๑}้ง^{๒๒}ค^{๒๓}ัว^{๒๔}แ^{๒๕}ล^{๒๖}ว^{๒๗}"

5.1.4.3 คำกริยาคุณศัพท์

คำไทยในภาษาทั้งสองทำหน้าที่เหมือนกัน แต่มักจะปรากฏคุณละ
ประโยค ความหมายในภาษาทั้งสองต่างกัน เท่าที่รวบรวมได้มีเพียงคำเดียว ดังนี้

ท. เเขอใ้เสื่อผ้าสี่เศร้าจ้ง

ข. ผูกา กุพาบ เนะ มาน พรณ เสา
คอก กุหาย นี้ มี สี่ ชิด

"คอกกุหลาบคอกนี้มีสี่ชิด"

5.1.4.4 คำกริยาวิเศษณ์

คำไทยในภาษาทั้งสองทำหน้าที่คำกริยาวิเศษณ์เหมือนกัน แต่มักจะปรากฏคนละประโยค ความหมายในภาษาทั้งสองต่างกัน แต่ที่รวบรวมได้มี 3 คำ ดังนี้

ท. ผ้าวางชอน ๆ แบบนั้น ดูสวยจ้งนะ

ข. นียาย สิ้น ๆ
พูก ช้ำ ๆ
"พูกแล้วพูกอีก"

ท. หม่มสมัยก่อนนียมนุ่งผ้าลอยชาย

ข. กูรมู่สาว เนะ สเลียก สัพต ลยฉาย
หญิงสาว นี้ นุ่ง ผ้า นุ่งผ้าจองกระเบนปลอยชาย

มิน คัวร สม ท ท

ไม่ ควร สม -

"หญิงสาว(คน)นี้นุ่งผ้าจองกระเบนคอยไม่ จองใ้รีบรอย

ไม่ สมควร ลย"

ท. นองกินเ็มที่

ข. ชูญ ลำบาก คิมชี พล ชิด ปรพง
ฉน ลำบาก อยางยิ่ง วเลา กอล สอบ
"ฉน ลำบากอยางยิ่งวเลากอลสอบ"

5.2 คำไทยในภาษาไทยมีหน้าพยางค์มากกว่าคำไทยในภาษาเขมร

ในภาษาไทยคำบางคำมีหลายหน้าที่ เมื่อเขมรนำคำไทยคำเดียวกันนี้ไปใช้ในภาษาเขมร เขมรใช้เพียงหน้าที่เดียว คำเหล่านี้บางคำปรากฏในประโยคเดียวกันในภาษาทั้งสอง และบางคำก็ปรากฏต่างประโยคกัน ส่วนความหมายของคำบางคำจะตรงกันและบางคำจะคล้ายคลึงกัน (ดูข้อ 5.1) คำไทยเหล่านี้มี 10 กลุ่ม ดังนี้

หน้าที่คำไทยในภาษาไทย

หน้าที่คำไทยในภาษาเขมร

คำนาม - คำลักษณนาม

คำลักษณนาม

คำกริยาสกรรม - คำลักษณนาม

คำลักษณนาม

คำกริยาสกรรม - คำนาม

คำกริยาสกรรม

คำกริยาสกรรม - คำกริยาอาการ

คำกริยาสกรรม

คำกริยาสกรรม - คำกริยาวิเศษณ์

คำกริยาสกรรม

คำกริยาสกรรม - คำกริยาคุณศัพท์

คำกริยาสกรรม หรือ คำกริยาคุณศัพท์

คำกริยาอาการ - คำกริยาสกรรม

คำกริยาอาการ

คำกริยาอาการ - คำกริยาคุณศัพท์

คำกริยาอาการ

คำกริยาอาการ - คำกริยาวิเศษณ์

คำกริยาอาการ หรือ คำกริยาวิเศษณ์

คำกริยาคุณศัพท์ - คำกริยาวิเศษณ์

คำกริยาคุณศัพท์

5.2.1 คำนาม - คำลักษณนาม / คำลักษณนาม

คำในภาษาไทยทำหน้าที่เป็นคำนามและคำลักษณนามได้ แต่ในภาษาเขมรทำหน้าที่คำลักษณนามได้เพียงหน้าที่เดียว คำประเภทนี้มี 5 คำ ดังนี้

คำนาม

- ท. คนสมัยนี้ไม่ชอบทำอะไรทำนาหรือ
 ท. หยิบกร ระปอง แคง ไห่
 ท. กร ระปุก ไ้ มาจาก จิ้น แคง
 ท. ชวค สี่ เขี้ยว โบน นั้ รู ปร่าง แปล กนะ
 ท. นอ ง วาง ของ บน ซัน แคว

คำลักษณนาม

- ท. นา 1 ไร
 ช. แสร 1 ไร
 นา 1 ไร
 "นา 1 ไร"
 ท. น้ำ 3 กร ระ ปอง
 ช. ทีก 3 ก ปง
น้ำ 3 กร ระ ปอง
 "น้ำ 3 กร ระ ปอง"
 ท. ตั้ง นาย 3 กร ระ ปุก
 ช. ตั้ง นาย 3 ก ปุก
ตั้ง นาย 3 กร ระ ปุก
 "ตั้ง นาย 3 กร ระ ปุก"
 ท. น้ำ สม 1 ชวค
 ช. ทีก กู จ 1 ชวจ
น้ำ สม 1 ชวค
 "น้ำ สม 1 ชวค"

- ท. บ้าน 2 ชั้น
- ข. ผู่ทะ 2 ชาน
บ้าน 2 ชั้น
"บ้าน 2 ชั้น"

5.2.2 คำกริยากรรม - คำลักษณนาม / คำลักษณนาม

คำไทยในภาษาไทยทำหน้าที่เป็นคำกริยากรรมและคำลักษณนาม แต่ในภาษาเขมรทำหน้าที่คำลักษณนามเพียงหน้าที่เดียว คำประเภทนี้มี 4 คำ ดังนี้

คำกริยากรรม

- ท. เขาผูกโบว์สวยจัง
- ท. เขาห่อของขวัญตอนปีใหม่
- ท. สาวไขพื้ผ้าเสียเรียบร้อย
- ท. แม่คาหาบของมาขายในบ้าน

คำลักษณนาม

- ท. คัมภีร์ 1 ผูก
- ข. คัมภีร์ 1 ผูก
คัมภีร์ 1 ผูก
"คัมภีร์ 1 ผูก"
- ท. ขนม 2 - 3 ห่อ
- ข. บารี่ ๑ หน้า แขนง 2 - 3 โ
บุนหรี ๑ ยา แขนง 2 - 3 ห่อ
"บุนหรียาแขนง 2 - 3 ห่อ"

- ท. มีผ้าหลายพับ
- ข. มาน สัพต์ เจรีน ผาบ'
มี ผา หลาย พบ'
"มีผ้าหลายพับ"
- ท. มีกระวาน 1 หาบ
- ข. มาน กรวาน 1 หาบ
มี กรวาน 1 หาบ
"มีกระวาน 1 พาบ"

5.2.3 คำกริยาสกรรม - คำนาม / คำกริยาสกรรม

คำในภาษาไทยทำหน้าที่เป็นคำกริยาสกรรมและคำนามได้ แต่ในภาษาเขมร
ทำหน้าที่คำกริยาสกรรมได้เพียงอย่างเดียว คำประเภทนี้มีเพียงคำเดียว ดังนี้

คำกริยาสกรรม

- ท. เขารายงานผู้บังคับบัญชาแล้ว
- ข. กูน ทาหาม รายงาน กวาย พระ ราช ชนนี้ เีย
ก ทหาร รายงาน กวาย พระ ราช ชนนี้ ลแล้ว
"พลทหารกรามบังคมทุลพระราชชนนี้ลแล้ว"

คำนาม

- ท. ฉนส่ง รายงาน ทนเวลา พอคี

5.2.4 คำกริยาสกรรม - คำกริยาอกรรม / คำกริยาสกรรม

คำในภาษาไทยทำหน้าที่เป็นคำกริยาสกรรม และคำกริยาอกรรมได้ แต่
ในภาษาเขมร ทำหน้าที่กริยาสกรรมได้เพียงอย่างเดียว คำประเภทนี้มี 4 คำ ดังนี้

คำกริยาสกรรม

ท. นกกางปีก

ข. ปกสี่ กาง สู่ลาบ

นก กาง ปีก

"นกกางปีก"

ท. ลูกแฝดปล้ำฉันจนเจ็บไปหมด

ข. บุรุษ ๆ จูลจิต เมล บล้า ตุรีกรัม

ผู้ชาย ๆ ชอบ ก ปล้า ปลากัค

"พวกผู้ชายชอบกปลากัคกัน"

ท. คุณผิตกเมียคนอื่นไม่กลวบาปหรือ

ข. สรี มิน ควร ผิต บถี

ผู้หญิง ไม ควร ผิต สามี

"ผู้หญิงไมควรมีช"

ท. น้องไมยอมคุณหรอก

ข. บุน มิน ส อนก เท

น้อง ไม ยอม คณ ลย

"น้องไมยอมคุณ"

คำกริยาอกรรม

ท. คฐี รมกางแลว

ท. เด็ก ๆ ปล้ากันกลางสนาม

ท. เลขขอนี้นี้ค

ท. พอที่เอะ นองยอมแดว

5.2.5 คำกริยากรรม - คำกริยาวิเศษณ์ / คำกริยากรรม

คำในภาษาไทยทำหน้าที่เป็นคำกริยากรรม และคำกริยาวิเศษณ์ แต่
ในภาษาเขมรทำหน้าที่คำกริยากรรมได้เพียงอย่างเดียว คำประเภนี้มีเพียงคำเดียว ดังนี้

คำกริยากรรม

ท. รอฉนกอน

ช. ร ฉ น ก อ น ก อ น
ร อ ฉ น ห น อ ย ส น
"รฉนก่อน"

คำกริยาวิเศษณ์

ท. เคนรอฉนกหนอยชิ

5.2.6 คำกริยากรรม - คำกริยาคุณศัพท์ / คำกริยากรรม หรือ คำกริยาคุณศัพท์

คำในภาษาไทยทำหน้าที่เป็นคำกริยากรรม และคำกริยาคุณศัพท์ แต่ในภาษา
เขมรทำหน้าที่เพียงหน้าที่เดียว คือ คำกริยากรรม หรือ คำกริยาคุณศัพท์ คำประเภนี้มี
มีเพียง 2 คำ ดังนี้

คำกริยากรรม

ท. ฉนจนปญญา

ช. ฉ น จ น ค ฉ น ค ฉ น ค ฉ น
ฉ น จ น ค ฉ น ค ฉ น ค ฉ น
ฉ น จ น ค ว ม ค ฉ น ค ฉ น ค ฉ น
"ฉนจนปัญญาคคไม่ออก"

ท. เขาปลอมเหรียญห้ามานานแล้ว

ข. -

คำกริยาคุณศัพท์

ท. คุณน่าไปเที่ยวอินเดียไม่สนุก เพราะพบแต่แขกจน ๆ เต็มเมือง

ข. -

ท. เครื่องสำอางปลอมก็มีขายตามห้างสรรพสินค้าใหญ่ ๆ

ข. กู ยก របស់ ปลอม มาก โอย ซุญ

อย่า เอา ของ ปลอม มา ให้ ฉัน

"อย่าเอาของปลอมมาให้ฉัน"

5.2.7 คำกริยาอาการ - คำกริยาอาการ / คำกริยาอาการ

คำในภาษาไทยทำหน้าที่เป็นคำกริยาอาการ และคำกริยาอาการ แต่ในภาษาเขมรทำหน้าที่เพียงหน้าที่เดียว คือ คำกริยาอาการ คำประเภทนี้มีเพียงคำเดียว ดังนี้

คำกริยาอาการ

ท. ดู ยาย แก่ คน นั้น หน้า ย่น จิ้ง

ข. ซุญ งูย แฉก ทุรบก แฉก ย่น เหี้ย

ฉัน ง่วง นอน หนัง ตา หย่อน แล้ว

"ฉันง่วงนอนหนังตาหย่อนแล้ว"

คำกริยากรรม

ท. เขานจุมกเสมอ เวลาเผลอตัว

5.2.8 คำกริยากรรม - คำกริยาคุณศัพท์ / คำกริยากรรม

คำในภาษาไทยทำหน้าที่เป็นคำกริยากรรม และคำกริยาคุณศัพท์ แต่ในภาษาเขมรทำหน้าที่คำกริยากรรมได้เพียงอย่างเดียว คำประเภทนี้มี 3 คำ ดังนี้

คำกริยากรรม

ท. เขายากจนมาก

ข. เค ยากจน ณาส์

เขา ยากจน มาก

"เขายากจนมาก"

ท. ลูกคุณไม่คือเลย

ข. สี่ ปุรเภา เทา วา ที่ โอย มก วิญ

คำพูด สั้งสอน ไป มัน คือ ให้ มา คิน

"ว่ากล่าวไปมันก็ยังกลับคือ"

ท. อย่าวุ่นวายเลยไม่เหมาะไม่ควรหรอก

ข. เบิดา โอย ก็ โอย มก กั วินว้าย ฏล ณา เทียต
ถ้า ให้ ก็ ให้ มา อย่า วุ่นวาย ถึง ไทน อี้ก

"ถ้าให้ก็ให้มา อย่าวุ่นวายมากไป"

คำกริยาคุณศัพท์

- ท. รัฐบาลควรช่วยเหลือคนยากจนให้มากยิ่งขึ้น
- ท. เด็กคือ ไม่มีใครอยากพูดด้วยหรือ
- ท. อย่าไปยุ่งเกี่ยวกับคนชั่วร้ายเลย ป่วยการ

5.2.9 คำกริยาอาการ - คำกริยาวิเศษณ์ / คำกริยาอาการ หรือ คำกริยาวิเศษณ์

คำในภาษาไทยทำหน้าที่เป็นคำกริยาอาการ และคำกริยาวิเศษณ์ แต่ในภาษาเขมรทำหน้าที่เพียงหน้าที่เดียว คือ คำกริยาอาการ หรือคำกริยาวิเศษณ์ คำประเภทนี้มี 7 คำ ดังนี้

คำกริยาอาการ

- ท. อย่าฟังทวนลูกกลับเลย เขายังเพลิดเพลินอยู่
- ช. จิตฺต โลก สงฺฆ เภาติเภาลิน กนฺท การ สึกสา พุระ ศาสนา
จิตฺต คฺณ สงฺฆ เพลิดเพลิน ใน การ ศึกษา พุระ ศาสนา
"พระสงฆ์มีใจผิดไ้ในการศึกษาพระศาสนา"
- ท. กรุณาคอยสักครู่คะ ของหมคพอคิ
- ช. -
- ท. เขอไม่รู้หรือเขาจองทองมานานแล้ว
- ช. -
- ท. เขายังบ้ายเบียงอยู่ให้เวลาเขาหนอย
- ช. -
- ท. ยายแซกแกมคจคขึ้นนะ
- ช. -
- ท. ฉันถอยหลังเลยสตฺครากไม่หกล้ม
- ช. -

ท. เมื่อเล็ก ๆ ใคร ๆ ก็พูดว่าฉันเก่งมาก

ข. -

คำกริยาวิเศษณ์

ท. เขาคูყพลิกเพลินจนลืมนไปรับน้อง

ข. -

ท. แมวกินข้าวหมดจานใหม่

ข. โจร ลัวจ หมด คุมาน อูวี เนา สล
โจร ขโมย หมด ไม่มี อะไร อยู่ เหลือ
"โจรขโมยหมดไม่มีอะไรเหลือ"

ท. เขาคงจนฉัน เพราะฉันพูดของทองกับเขา

ข. มนุสุต เนะ นิยาย โจงโง ณาต
มนุษย์ นี้ พูด ของทอง มาก
"คนคนนี้พูดของทองมาก"

ท. ฉันไม่กล้าตัดสินใจหรอก เพราะเขาพูดบายเบียงนี่

ข. ชุมุ มิน ฆึง อูวี เสาะ เพราะ เค นิยาย บายเบียง
ฉัน ไม่ รู้ อะไร เลย เพราะ เขา พูด บายเบียง
"ฉันไม่รู้อะไรเลย เพราะเขาพูดบายเบียง"

ท. เขาทำเสียหมดจต ใครเห็นใครชม

ข. อุนก บัเวี เนะ เฐวี การ หมดจต
คน ใช้ นี้ ทำ งาน หมดจต
"คนใช้คนนี้ทำงานหมดจต"

- ท. หลานเดินถอยหลังมาชนนิน
- ข. โค เฎี ถยหลัง โอย นิม รบุต
 โค เดิน ถยหลัง ให้ แอก หลุด
 "โคเดินถอยหลังให้แอกหลุด"
- ท. เด็กผู้ชายคนนั้นเดินแก่งกางนะ
- ข. แอมง บรูส เนาะ เฎี แก่งกาง
เด็ก ชาย นั้น เดิน แก่งกาง
 "เด็กชายคนนั้นเดินแก่งกาง"

5.2.10 คำกริยาคุณศัพท์ - คำกริยาวิเศษณ์ / คำกริยาคุณศัพท์

คำในภาษาไทยทำหน้าที่เป็นคำกริยาคุณศัพท์และคำกริยาวิเศษณ์ แต่ในภาษาเขมรทำหน้าที่คำกริยาคุณศัพท์ได้เพียงหน้าที่เดียว คำประเภทนี้มี 2 คำ ดังนี้

คำกริยาคุณศัพท์

- ท. ทำไม เรามีกิริยาหยาบชาเช่นนี้
- ข. ซุน ถา ถา แอมง ๆ นียาย พากย ย้าบฉา
ฉัน ไคยิน ว่า เด็ก ๆ พุด คำ หยาบชา
 "ฉันไคยินว่าเด็ก ๆ พุดจาหยาบชา"
- ท. ละคร เรื่องรามเกียรติมีตัวตลก
- ข. โลคน เรื่อง รามเกียรติ มาน ตัว ตลก
ละคร เรื่อง รามเกียรติ มี ตัว ตลก
 "ละครเรื่องรามเกียรติมีตัวตลก"

คำกริยาวิเศษณ์

- ท. เขาทำหยาบชาเช่นนี้ ยังไม่ลงโทษอีกหรือ

ท. กนกรัตน์พุดตลกจนเป็นนิสัย

5.3 คำไทยในภาษาไทยมีหน้าที่น้อยกว่าคำไทยในภาษาเขมร

ในภาษาไทยคำบางคำมีหน้าที่เดียว เมื่อเขมรนำคำไทยคำเดียวกันนี้ไปใช้ในภาษาเขมร เขมรเพิ่มหน้าที่มากขึ้นอีก 1 หน้าที่ ความหมายของคำที่มีหน้าที่เพิ่มขึ้นจะแตกต่างจากความหมายเดิม จัดคำเหล่านี้ได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

หน้าที่คำไทยในภาษาไทย	หน้าที่คำไทยในภาษาเขมร
คำนาม	คำนาม - คำกริยาอาการ
คำกริยาอาการ	คำกริยาอาการ - คำกริยาสกรรม
คำกริยาอาการ	คำกริยาอาการ - คำกริยาคุณศัพท์
คำกริยาอาการ	คำกริยาอาการ - คำกริยาวิเศษณ์

5.3.1 คำนาม / คำนาม - คำกริยาอาการ

คำไทยในภาษาไทยเป็นคำนาม นอกจากเขมรจะใช้เป็นคำนามแล้วยังใช้เป็นคำกริยาอาการอีกด้วย คำประเภทนี้มีเพียง คำเดียว ดังนี้

คำนาม

ท. หมอความ ที่เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมหายาก

ข. โลก หมอความ มุนาก กัฟุง ชุ่ญุ่ ชัระ เสจญี่
 คุณ หมอความ 1 คน ก่าลั้ง ชุมนุม ชัระ ความ
 "หมอความ 1 คน ก่าลั้งชัระคี"

คำกริยาอาการ

ช. กู๋ หมอความ เจอริน เพก
 อยา เจาดอยรอยความ มาก เหลือเกิน
 "อยาเจาดอยรอยความมากนั๊ก"

5.3.2 คำกริยาอาการ / คำกริยาอาการ - คำกริยาอาการ

คำไทยในภาษาไทยเป็นคำกริยาอาการ นอกจากเขมรจะใช้เป็นคำกริยาอาการแล้ว ยังใช้เป็นคำกริยาอาการด้วย คำประเภทนี้มีเพียงคำเดียว ดังนี้

คำกริยาอาการ

ท. ดูหน้าเจ้านาย ซี หน้าหมอง เฝ้าย

ข. ไถง เนะ ทัก มุข รมส มุจาส หมง ฉาส
วัน นี้ น้ำ หน้า ของ เจ้านาย หมอง มาก
"วันนี้หน้าตาเจ้านายหมองมาก"

คำกริยาอาการ

ข. ซึ้ง หมง จิตต ฉาส กุณง ไถง เนะ
ฉัน เศร้า ใจ มาก ใน วัน นี้
"ฉันเศร้าใจมากในวันนี้"

5.3.3 คำกริยาอาการ / คำกริยาอาการ - คำกริยาคุณศัพท์

คำไทยในภาษาไทยเป็นคำกริยาอาการ นอกจากเขมรจะใช้เป็นคำกริยาอาการแล้ว ยังใช้เป็นคำกริยาคุณศัพท์ด้วย คำประเภทนี้มีเพียงคำเดียว ดังนี้

คำกริยาอาการ

- ท. ฉันกำลังอับจน ช่วยเขามากกว่านี้ไม่ได้นะ
- ข. ชุมุ่ กัฟุง อับจน ช่วย นาง เจริญ ช่าง เนะ มิน
ฉัน กำลัง อับจน ช่วย เขอ มาก กว่า นี้ ไม้

บาน เท
ได้ -

"ฉันกำลังอับจน ช่วยเขามากกว่านี้ไม่ได้"

คำกริยาคุณศัพท์

- ข. กาลเบี มาน สงคราม สุรุก แฆมร ฏนฏา
เมื่อ มี สงคราม บ้านเมือง เขมร ตกต่ำ

ธา สุรุก อับจน
เป็น บ้านเมือง อับจน

"เมื่อมีสงคราม ประเทศเขมรตกต่ำลงจนกลายเป็นประเทศยากจน"

5.3.4 คำกริยาอาการ / คำกริยาอาการ - คำกริยาวิเศษณ์

คำไทยในภาษาไทย เป็นคำกริยาอาการ นอกจากเขมรจะใช้เป็นคำกริยา
อาการแล้ว ยังใช้เป็นคำกริยาวิเศษณ์ด้วย คำประเภทนี้มีเพียงคำเดียว ได้แก่

คำกริยาอาการ

- ท. กระตาสปลิวเร็วกว่าวัตถุอื่น ๆ
- ข. ฤฎาส เนลียว รหีส ชาง ฆตุ ฆุสง ๆ
กระตาส ปลิว เร็ว กว่า วัตถุ อื่น ๆ
"กระตาสปลิวเร็วกว่าวัตถุอื่น ๆ"

คำกริยาวิเศษณ์

ข. มิศุค ก็ มก รหัส เบลียว อูวี ฌู่ละ
 มิตร ก็ มา เร็ว ปลิว อะไร อย่างนี้
 "เพื่อนก็มารวดเร็วอะไร เช่นนี้"

5.4 คำไทยในภาษาไทยและคำไทยในภาษาเขมรที่ทำหน้าที่ต่างกัน

คำไทยในภาษาเขมรพวกหนึ่งมีหน้าที่และความหมายแตกต่างจากคำไทยในภาษาไทย
 จัดรวมได้เป็น 13 พวก ตามลักษณะของหน้าที่ที่ต่างกันเป็นคู่ ๆ ดังนี้

หน้าที่คำไทยในภาษาไทย

หน้าที่คำไทยในภาษาเขมร

คำนาม

คำกริยาสกรรม

คำกริยาสกรรม

คำนาม

คำนาม

คำกริยาคุณศัพท์

คำกริยาคุณศัพท์

คำนาม

คำกริยาสกรรม

คำกริยาอกรรม

คำกริยาอกรรม

คำกริยาสกรรม

คำกริยาอกรรม

คำกริยาวิเศษณ์

คำกริยาวิเศษณ์

คำกริยาอกรรม

คำนาม

คำสรรพนาม

คำกริยาสกรรม

คำกริยาวิเศษณ์

คำกริยาอกรรม

คำกริยาคุณศัพท์

คำกริยาคุณศัพท์

คำกริยาวิเศษณ์

คำบอกจำนวน

คำกริยาอกรรม

5.4.1 คำนาม / คำกริยาสงคราม

คำไทยในภาษาไทยเป็นคำนาม แต่คำไทยในภาษาเขมรเป็นคำกริยาสงคราม คำประเภทนี้มีเพียงคำเดียว ดังนี้

- ท. ชนมชั้หนุ่ตองรอนแแป้งควยแรงแรงตาดี
- ข. สุรี ๆ แรงแรง เมเส้า เพล ลุงาจ
 ผู้หญิง ๆ รอน แแป้ง เวลา เย็น
 "พวกผู้หญิงรอน" ั้งเวลาเย็น"

5.4.2 คำกริยาสงคราม / คำนาม

คำไทยที่ปรากฏในหัวข้อนี้เป็นแม่ที่คล้ายกับข้อ 5.4.1 คำไทยในภาษาไทยเป็นคำกริยาสงคราม แต่คำไทยในภาษาเขมรเป็นคำนาม คำประเภทนี้มีเพียงคำเดียว ดังนี้

- ท. ช่างผมชลิบหุ่ฉันเจิบจั้ง
- ข. นารี เฎร ลัฟต์ มิน จั ชลิบ เท
 นารี เย็บ ผ้า ไม้ ทรง รอยพับ -
 "นารีเย็บผ้าไม้ทรงรอยพับ"

5.4.3 คำนาม / คำกริยาคุณศัพท์

คำไทยในภาษาไทยเป็นคำนาม แต่คำไทยในภาษาเขมรเป็นคำกริยาคุณศัพท์ คำประเภทนี้มีเพียงคำเดียว ดังนี้

- ท. เชอไปตัดไ้บตองมา 2 - 3 ทาง
- ข. บูน ชูญี่ พาก อาร พรณ ไ้บตง
 น้อง ฉัน ใส เสื่อ สี ทองอ่อน
 "น้องของฉันใสเสื่อสีทองอ่อน"

5.4.4 คำกริยาคุณศัพท์ / คำนาม

คำไทยที่ปรากฏในหัวข้อนี้เป็นแบบที่คล้ายกับข้อ 5.4.3 คำไทยในภาษาไทยเป็นคำกริยาคุณศัพท์ แต่คำไทยในภาษาเขมรเป็นคำนาม คำประเภนี้มีเพียงคำเดียว ดังนี้

- ท. ไม่มีใครอยากคบคนแล้ว
- ข. เกวมง ๆ พัก เนะ ซา พัก เพว
 เค็ก ๆ พวก นี้ เป็น พวก ไม่มียศศักดิ์
 "เค็ก ๆ พวกนี้เป็นพวกไม่มียศศักดิ์"

5.4.5 คำกริยาอาการ / คำกริยาอาการ

คำไทยในภาษาไทยเป็นคำกริยาอาการ แต่คำไทยในภาษาเขมรเป็นคำกริยาอาการ คำประเภนี้มีเพียงคำเดียว ดังนี้

- ท. เขอเรงฉันเสี่ยจนหายใจหายคอไม่ออก
- ข. เค รุ่ง ชูล่าง เพราะ ชุมุ จัฟาก นูราก เค
 เซา เขมงวค มาก เพราะ ฉัน ติด เงิน เซา
 "เขาเขมงวคมากเพราะฉันติดเงินเขา"

5.4.6 คำกริยาอาการ / คำกริยาอาการ

คำไทยที่ปรากฏในหัวข้อนี้เป็นแบบที่คล้ายกับข้อ 5.4.5 คำไทยในภาษาไทยเป็นคำกริยาอาการ แต่คำไทยในภาษาเขมรเป็นคำกริยาอาการ คำประเภนี้มี 2 คำ ดังนี้

- ท. อายนอยกินมากเลยราก(แตก) ¹

¹ คำ "รากแตก" พจนานุกรมภาษาเหนือ หน้า 285 ระบุว่า "ฮาก" เป็นคำพยางค์เดี่ยวหน่วยเสียง /r/ ของไทยภาคกลางจะเปลี่ยนเป็นหน่วยเสียง /h/ ของภาษาถิ่นเหนือ นอกจากนี้ไทยถิ่นอื่น ๆ นอกประเทศไทยก็ใช้คำ "ราก" เป็นคำพยางค์เดี่ยวเช่นกัน (ดู 3.4)

- ข. เงามง ภัย ราก มุตร
 เค็ก กลัว ราก บัสสาวะ
 "เค็กกลัวจนบัสสาวะราก"
- ท. ฉันปลั่งพลาตเสมอ ทั้ง ๆ ที่แสนจะระวัง
- ข. ชูญี่ จาส์ เหยีย ชูญี่ ภูลาตภูล่าง สติ
 ฉั้น แก่ แล่ว ฉั้น หลง ๆ ลืม ๆ สติ
 "ฉั้นแก่แล่ว มักหลง ๆ ลืม ๆ สติ"

5.4.7 คำกริยาอาการ / คำกริยาวิเศษณ์

คำไทยในภาษาไทยเป็นคำกริยาอาการ แต่คำไทยในภาษาเขมรเป็นคำกริยาวิเศษณ์ คำประเภทนี้มี 4 คำ ดังนี้

- ท. ฉ้ายยับหมค นิ่งลงไปไค้
- ข. นาง เชวี่ การ ยับ ฌาส์
 คุณ ทำ งาน เหนื่อย มาก
 "คุณทำงานเหนื่อยมาก"
- ท. กลองยับเย็นหมค ถือตี ๆ ซี่
- ข. พัก ภูมกร เชวี่ การ ยับ ฌาส์
 พวก กรรมกร ทำ งาน เหน็ดเหนื่อย มาก
 "พวกกรรมกรทำงานเหน็ดเหนื่อยมาก"
- ท. เชอรำไรอย่างนี้เค็ยวรธไฟออกไปก่อนหรง
- ข. มิ่ง ชูญี่ ฉี่ รำไร
 น้ำ ฉั้น เจ็บ กระเสาะกระแสะ
 "น้ำของฉั้นเจ็บกระเสาะกระแสะ"

ท. เขาร่ำ ๆ จะไปเที่ยวพระบาท

ข. เเทา มก ร่ำ ณาส์
ไป มา บ่อย ๆ นะ
"ไปมาหาสู่บ่อย ๆ นะ"

5.4.๕ คำกริยาวิเศษณ์ / คำกริยาอาการ

คำไทยที่ปรากฏในหัวข้อนี้เป็นแบบที่คล้ายกับข้อ 5.4.7 คำไทยในภาษาไทย เป็นคำกริยาวิเศษณ์ แต่คำไทยในภาษาเขมร เป็นคำกริยาอาการ คำประเภทนี้มี 3 คำ ดังนี้

ท. . อย่าพุดอ้อมค้อมนะ มีเวลา 2 นาทีเท่านั้น

ข. หล อ้อมค้อม กู้ โอย รล
หนุน ยัน อยา ให้ ล้ม
"หนุนยันไว้อยาไหลม"

ท. เขาพุดซ้ำไปซ้ำมาอยู่นั้นแล้ว

ข. วา ซ้ำไปซ้ำมา นิง คุณา วา เท เต
มัน คบกันไปคบกันมา จะ กัน มัน - -
"มันแอบคบหากันละคระมัง"

คำกริยาวิเศษณ์ในภาษาไทยที่ตรงกับคำกริยาอาการในภาษาเขมรนั้น บางคำยังเป็นคำกริยาคุณศัพท์ได้อีกด้วย

ท. นิ่งลึกลับเขื่อนนี้ ใครจะมองเห็น

ข. สทว ท่างฟาย แตง ลึกลับ เนา ญุง วัฏสงสาร
สัตว์ ทั้งหลาย - เวียนว้ายตายเกิด อยู่ ใน วัฏสงสาร
"สัตว์ทั้งหลายต่างเวียนว้ายตายเกิดในวัฏสงสาร"

คำกริยาคุณศัพท์

ท. เรื่องลึกลับเช่นนี้ ฟังแล้วใจคอไม่ดีเลย

5.4.9 คำนาม / คำสรรพนาม

คำไทยในภาษาไทยเป็นคำนาม แต่คำไทยในภาษาเขมรเป็นคำสรรพนาม คำประเภทนี้เท่าที่พบมีเพียงคำเดียว

ท. สมศักดิ์ ได้ถูกหญิงนางไปทำพิธีแล้ว เร็ว ๆ เข้าซิ

ข. นาง จง เทา ซา ม้วย ชุญ์ เท
คุณ อยาก ไป เป็น หนึ่ง ฉัน -
"คุณ(ผู้หญิง) อยากไปกับฉันใหม่"

5.4.10 คำกริยาสกรรม / คำกริยาวิเศษณ์

คำไทยในภาษาไทยเป็นคำกริยาสกรรม แต่คำไทยในภาษาเขมรเป็นคำกริยาวิเศษณ์ คำประเภทนี้มี 2 คำ ดังนี้

ท. ป่าพลอง¹ มะพร้าวเอาไว้อย่าง

ข. บก เจก เจญ ภูลวัน
ปอก กลวย ออก พรวด ๆ
"ปอกถลวยออกอย่างรวดเร็ว"

ท. วันนี้ ปลอกคน อยู่คุยกันนาน ๆ ชิริตนา

ข. กาลเบ็ เฎลียง ชุญ์ เฎริ เทา ตาม ญลว บลต ทเท
เมื่อ ฝน ฉัน เดิน ไป ตาม ทาง ว่าง เปล่า
"เมื่อฝนตกฉันเดินไปตามทางไม่พบอะไรเลย"

¹พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2493 หน้า 647 อธิบายว่า พลอง คือ การปอกให้ไม้เปลือกติดอยู่บาง เช่น พลองมะพร้าว และชาวสวนมะพร้าวจังหวัดสมุทรสงคราม และในภาคใต้บางจังหวัดตั้งแต่ประจวบลงไปก็ยังมีใช้คำนี้อยู่

5.4.11 คำกริยากรรม / คำกริยาคุณศัพท์

คำไทยในภาษาไทยเป็นคำกริยากรรม แต่คำไทยในภาษาเขมรเป็นคำกริยาคุณศัพท์ คำประเภทนี้มี 2 คำ ได้แก่

- ท. ฉันทวนหน้ากระฉีกไม่ยักเหนียว มันทวนหมด
- ข. ยก พง มาน รวัน เนะ เทา ฎาก ญุง ถ่าง
เอา ไซ่ ไก่ เน่า นี้ ไป ไร่ ใน ถัง
"เอาไซ่ไก่เน่าใบนี้ไปทิ้งถัง"

คำกริยากรรมในภาษาไทยที่ตรงกับคำกริยาคุณศัพท์ในภาษาเขมรนั้น บางคำยังเป็นคำกริยาวิเศษณ์ได้อีกด้วย

- ท. ลูกยังเพลินอยู่อย่าเพิ่งไปตามตัว
- ข. ฎน เน่า ฎมง เมจ๊ก มาน สฎฎี ฎลัน . เมลละ
ฎก ยัง เด็ก ทำไม มี คำพูด เยอหยิ่ง อย่างนี้
"ลูกยังเล็กทำไมจึงมีคำพูดยโสโอหังเช่นนี้"

คำกริยาวิเศษณ์

- ท. ฉันทนั่งเพลินไปหนอยเลยซักจะง่วง

5.4.12 คำกริยาคุณศัพท์ / คำกริยาวิเศษณ์

คำไทยในภาษาไทยเป็นคำกริยาคุณศัพท์ แต่คำไทยในภาษาเขมรเป็นคำกริยาวิเศษณ์ คำประเภทนี้มี 3 คำ ดังนี้

- ท. เขาเป็นคนคุดันแบบนี้มานานแล้ว
- ข. กู้ นียาย ทุฎาน คุณา
อया พุด แดกคัน กัน
"อयाพุดแดกคันกัน"

- ท. ถา^๑ยา^๑ก^๑มี^๑รู^๑ปร^๑าง^๑ระ^๑ห^๑ง^๑ละ^๑ก^๑ี^๑ หัก^๑โย^๑คะ^๑ชิ
- ข. ผูก^๑ ผูก^๑ ฎะ^๑ ร^๑ห^๑ ฎ^๑น^๑ง^๑ สุ^๑ระ^๑
คอก^๑ บัว^๑ ขึ้น^๑ สล^๑อน^๑ ใน^๑ ส^๑ระ^๑
"คอกบัวขึ้นสลอนในสระ"
- ท. ฅม^๑ร^๑ุง^๑ร^๑ัง^๑แบ^๑บ^๑นี้^๑ ไม^๑ไป^๑ค^๑ว^๑ย^๑ห^๑ร^๑อก^๑นะ
- ข. ฅม^๑ง^๑ ๆ ฅล^๑าะ^๑ ปร^๑ู^๑แ^๑ก^๑ ฅน^๑า^๑ ร^๑ุง^๑ร^๑ำ^๑ง^๑
ฅ็ก^๑ ๆ ฑะ^๑เล^๑าะ^๑ ท^๑อ^๑ว^๑า^๑ต^๑อ^๑ช^๑า^๑น^๑ ก^๑ัน^๑ ฅะ^๑อะ^๑ว^๑ៃ^๑ว^๑า^๑ย^๑
"ฅ็ก ๆ ฑะเลาะทอว่าตอชานกันอะอะไววาย"

5.4.13 คำบอกจำนวน / คำกริยากรรม

คำไทยในภาษาไทย เป็นคำบอกจำนวน แต่คำไทยในภาษาเขมรเป็นคำกริยากรรม คำประเภทนี้มีเพียงคำเดียว ดังนี้

- ท. ฅูก^๑บ^๑ค^๑เห^๑ล^๑า^๑น^๑ี^๑มี^๑ห^๑ล^๑าก^๑สี^๑ ส^๑ว^๑ย^๑ค^๑ี
- ข. ค^๑ัน^๑ิต^๑ ฅ^๑ุ^๑ณ^๑ี^๑ ฟ^๑ำ^๑ก^๑ บ^๑น^๑ุ^๑ต^๑ิจ^๑ ฅ^๑ี^๑ย^๑
ค^๑ว^๑าม^๑ค^๑ิ^๑ต^๑ ฅ^๑ัน^๑ พ^๑ล^๑าด^๑ น^๑อ^๑ย^๑ ฅ^๑ล^๑ว^๑
"ค^๑ว^๑าม^๑ค^๑ิ^๑ต^๑ฅ^๑ัน^๑พ^๑ล^๑าด^๑ไป^๑น^๑ิด^๑ห^๑น^๑ึง^๑"

มีคำสองพยางค์กลุ่มหนึ่งในภาษาเขมร แต่ละพยางค์แยกจากกันไม่ได้และไม่เคยปรากฏตามคำฟัง พยางค์แต่ละพยางค์ไม่มีความหมาย จึงจัดเป็นคำเพียงหนึ่งคำ ส่วนในภาษาไทย คำสองพยางค์กลุ่มนี้แยกพยางค์ได้ พยางค์แต่ละพยางค์มีความหมาย มีหน้าที่ทางไวยากรณ์จึงจัดเป็นคำ 2 คำ

คำกลุ่มหนึ่งในภาษาไทยทำหน้าที่ขยายนามในนามวลี เมื่อเขมรยืมกลุ่มคำนี้ไป ได้นำไปใช้เป็นคำนาม คำอีกกลุ่มหนึ่งในภาษาไทยทำหน้าที่เป็นกริยาวลี เขมรยืมไปใช้เป็นคำกริยา หน้าที่ของคำเหล่านี้ในภาษาไทยกับในภาษาเขมรจึงแตกต่างกัน

ก. กลุ่มคำชยายนาม / คำนาม

คำไทยในภาษาไทยเป็นกลุ่มคำชยายนาม แต่ในภาษาเขมรเป็นคำนาม เช่น

ท. มีเด็กคนหนึ่งจะไปควย

ข. ภูฉี นุะ นิง ยก ชา ซุนหนึ่ง ฟู บาน
คำเนน นั้น จะ เอา เป็น แบบอย่าง ไม่ ได้
"กรเคนแบบนี้จะเอาเป็นแบบอย่างไม่ได้"

ข. กลุ่มคำชยายกริยา / คำกริยา

คำไทยในภาษาไทยเป็นกลุ่มคำชยายกริยา แต่ในภาษาเขมรเป็นคำกริยา เช่น

ท. ตัดผ้าพาคบาเสียฉิ มือจะใคว่าง

ข. สุรี แชมร บูราณ จุลจิตต พาคบา บุกสุรา
ผู้หญิง เขมร โบราณ ซอบ ตะแบงมาน คำชาว
"ผู้หญิง เขมรในสมัยโบราณหมผ้าตะแบงมานแควคำชาว"

มีคำสองพยางค์ของ เขมรอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งได้ศึกษามาแล้วตามข้อ 3.2.2 และพบว่า เป็นหนึ่งหน่วยคำ คำสองพยางค์เหล่านี้ในภาษาเขมรมีหน้าที่เป็น คำนาม คำกริยา คำกริยาคุณศัพท์ หรือ คำกริยาวิเศษณ์ ส่วนในภาษาไทย พยางค์ทั้งสองของคำนั้น ๆ เป็นหน่วยคำอิสระ 2 หน่วยคำ ซึ่งไม่ได้ปรากฏรวมกัน คำกลุ่มนี้ในภาษาเขมรทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่าง ๆ กัน เป็น 4 หน้าที่ ได้แก่ คำนาม คำกริยา คำกริยาคุณศัพท์ และ คำกริยาวิเศษณ์

ก. คำนาม

คำไทยในภาษาเขมรที่ทำหน้าที่เป็นคำนามมี 12 คำ ดังนี้

ข. โลก ส่วน ษา เจ้าหวาย เขตต กัฟงฉนำง
 คุณ ส่วน เป็น ผู้วาราชการ จังหวัด กัฟงฉนำง
 "คุณส่วนเป็นผู้วาราชการจังหวัดกัฟงฉนำง"

ข. แชสกรวาค ซุญ เชวี โดย กัฟงหวา
 เข้มซัก นั้น ทำ ควย นาก
 "เข้มซักของฉนั้นทำควยนาก"

ข. อุนกุงคฺมจาต กุสตุรี นุบฉานี ษา (พระ) แม่หัว
 พระองค์เจ้า กษัตริย์ นุบฉานี เป็น พระแม่หัว

กุนุง พิศ เนะ
 ใน พิศ ฉนั้น

"พระองค์เจ้ากษัตริย์นุบฉานีทรงเป็นประธานในพิธีนี้"

ข. ซุลา เนะ ษา เมหฺวุง ษี ฆาง เค
 เสื่อ นี้ เป็น จำฝุง ใหญ่ กว่า เขา
 "เสื่อตัวนี้เป็นจำฝุงใหญ่กว่าทุกตัว"

ข. เนา โรงแถว เนาะ เค เชวี ปุราสาท มาน
 ที่ ระเบียง นั้น เขา ทำ ปุราสาท มี

กัฟูล ชุพส เียง
 บอค ชุง ฉนั้น

"เขาสร้างปราสาทเรือนยอดบนระเบียงนั้น"

ข. วา เนา แถมง ฉาส มิน ทาน ฉิ่ง หินหนุ
 มัน ยัง เค็ก มาก ไม่ ทัน รุ ฉิดถูก

อูวี เท กุ่ ปรกาน โทส วา
 อะไร - อยา ถือ โทม มัน

"มันยัง เค็กอยู่ไม่ทันรุอะไร ฉิดถูก อยาถือโทมมันเลย"

- ข. หญิงฉิม ใน มนต์ หေး เหีร มก ย่าง รหัส
 จาฝูง ของ นก หေး บิน มา อย่าง เร็ว
 "นกจาฝูงบินมาอย่างรวดเร็ว"
- ค. พัก ฎี ฎี ฎี ฎี หญิงหว่าม สี คุนา
 พวก ช่าง เดิน เป็น กลุ่ม ๆ ทาง ๆ กัน
 "พวกช่างเดินเป็นกลุ่ม ๆ แยกจากกัน"
- ด. เค ฎี ชายเบี้ยว ที่เราะ ชาติ
 เขา คัด พินน้ำเตา ไผเราะ มาก
 "เขาคัดพินน้ำเตาไผเราะมาก"
- ด. โลก สุรี โมนิก ฎี สาวพิก ใน พระ องค์
 คุณ ผู้หญิง โมนิก เป็น หม่อม ของ พระ องค์

มจาด นโรเรศ
 เจ้า นโรเรศ

"นางโมนิกเป็นหม่อม - ของพระองค์เจ้านโรเรศ"

- ด. อุนก เนสาทฎี สุศาล ไต้ยูน
 คน จับปลา ฎี ฎี ฎี ฎี 1
 "คนจับปลาฎี ฎี ฎี ฎี 1"

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ กระทรวงเกษตร กรมประมง หน่วยสำรวจแหล่งประมง, ปะทานุกรมเครื่องมือ
ทำการประมงของประเทศไทย, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เกอกุลการพิมพ์, 2512),
 หน้า 69.

ข. อมกาง ฏะ สุรมม
 เกราะ ชิ่น รกรงรัง
 "เกราะชิ่นรกรงรัง"

ข. คำกริยา

คำไทยในภาษาเขมรที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยามี 2 คำ ดังนี้

ข. ตาม ผู้ดูว อุนก จาส ๆ เนา หมบหมาย พระมหากษัตริย์
 ตาม ทาง คน แก่ ๆ ย้ง หมอบเฝ้า พระมหากษัตริย์
 "ตามถนน คนแก่ ๆ ย้งหมอบเฝ้าพระมหากษัตริย์"

โลก ครู ชี้ หวิกหวิ่น ปู่เฒ่า ญาติสูง
 คู่ละ ครู พยายาม ฝึก ลั้งสอน ลูกศิษย์

รำล ยบ รำล ไฉง
 ทุก ๆ คีน ทุก ๆ วัน

"ครูพยายามสอนนักเรียนทุกคืนทุกวัน"

ก. คำกริยาคุณศัพท์

คำไทยในภาษาเขมรที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาคุณศัพท์มี 1 คำ ดังนี้

ข. ไฉง เอะ ชูฉู้ บาน จิตต ฉบคหมง
 วัน นี้ ฉัน มี ใจ หมนหมอง
 "วันนี้จิตใจฉันไม่เื่องใส"

ง. คำกริยาวิเศษณ์

คำไทยในภาษาเขมรที่ทำหน้าที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์มี 3 คำ ดังนี้

- ข. โสภ เฎิ ยางยาว ฏจ ฐา นาง ฐำ
 โสภ เคิน นวยนาค เหมือน เป็น นาง ฐำ
 "โสภเคินนวยนาคเหมือนนางฐำ"
- ข. กักร อัสล เจริน บญโตง โยนยาน
 ฝัก มะขาม มาก หอย ยอย
 "ฝักมะขามหลายฝักหอยยอย"
- ข. ขุญ รัชาน ฒาส์ เค นิยาย สุำสิน
 ฉัน รัชาคู มาก เค พุก รัชาก
 "ฉันรัชาคูมากเขาพุกรัชาก"

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า คำไทยในภาษาเขมรส่วนมากจะมีหน้าที่เหมือนคำไทยในภาษาไทย คำที่มีหน้าที่แบบเดียวกัน หลายคำจะมีความหมายเหมือนกัน บางคำไม่มีความหมายเหมือนกัน แต่ก็คล้ายคลึงกัน เช่น เบี้ยเคียง "เงินเคื่อน" เขี้ยว "น้ำเงิน" เป็นต้น ส่วนคำไทยในภาษาเขมรที่มีหน้าที่ต่างจากคำไทยในภาษาไทยมีเป็นจำนวนน้อย และคำไทยเหล่านั้นจะมีความหมายแตกต่างกันด้วย

นอกจากนี้คำไทยในภาษาไทยยังมีหลายหน้าที่ มีมากกว่าคำไทยในภาษาเขมร คำไทยในภาษาเขมรที่มีหน้าที่มากกว่าคำไทยในภาษาไทยมีจำนวนคำเพียง 5 คำเท่านั้น (ดู 5.3)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย